

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

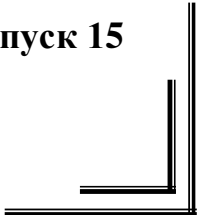

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

виявилися більш емпатійними та мають середні показники, а для хлопців характерні низькі показники емпатії.

Також було визначено, що дівчатка краще інтерпретують емоції оточення, частіше плачуть й частіше кажуть, що вони засмучені чужими бідами; чутливіші, ніж хлопчики. Хлопчики, з низькими значеннями емпатійних властивостей, мають вузький спектр емпатійних переживань, у центрі якого знаходяться вони самі. Їхні контакти обмежені, часто вони почуваються ніяково у спілкуванні з іншими людьми; також спостерігається нездатність описувати власні відчуття, визначати різницю між відчуттями, зрозуміти емоційне переживання іншої людини.

Порівняльний аналіз засвідчує, що підлітки з вищим соціометричним статусом мають вищий рівень емпатійних властивостей, і навпаки, підлітки з низьким соціометричним статусом, мають низький рівень емпатії.

Отже, прийняття нової соціальної ролі, почуття дорослості, здатність будувати власну поведінку відповідно до зразків, а також формування власних очікувань щодо поведінки інших людей роблять дітей цього віку сензитивними щодо розвитку емпатійного потенціалу. Доведено, що створення умов емпатійної взаємодії серед школярів та між педагогами і школярами стає значущим фактором позитивної соціальної ситуації розвитку підлітків.

Навчити дитину «бачити і відчувати людей» – одне з найважливіших і найскладніших завдань виховання. Уміння співпереживати близьким і чужим людям залежить від емпатії – здатності індивіда емоційно відгукуватися на переживання інших людей, розуміти їх почуття, переживання, проникати в їх внутрішній світ, роблячи їх частиною своєї особистості.

Список використаних джерел

1. Абрамова Г. С. Возрастная психология : учеб. для вузов. М. : Издательство Юрайт, 2012. 811 с.
2. Андреева Г. М. Психология социального познания: учеб. пособ. для студент. высших учеб. заведений. –М. : Аспект Пресс, 2000. – 288с.

УДК 159.967.23:319.041

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЕМОЦІЙНОЇ НАПРУГИ НА ПСИХОСОМАТИКУ ЮНАКІВ

Корчак Анжела, здобувачка ОС «Магістр», 2 курс, РДГУ

Керівник: Демчук О.О., кандидат психологічних наук, доцент

З огляду на несприятливу та нестабільну соціально-економічну ситуацію в країні, інформаційне перевантаження та динамічний темп життя,

сучасна людина практично завжди знаходиться в стані емоційної напруги, а він у свою чергу позначається на перебігу фізіологічних процесів в організмі.

Особливо, це доречно стосовно осіб юнацького віку, адже варто наголосити, що особистість в цей період долає вікову кризу ідентичності, яка може носити як позитивний (формування позитивного і адекватного сприйняття власного «Я», переконань та пріоритетів) так і негативний (розвиток неадекватної самооцінки, домінування тривожності, пасивності, страху, інтровертованості, відсутність чітких життєвих перспектив) характер, а однією із головних фаз дорослішання виступають соматичні та психічні зміни. Серед основних причин виникнення стану емоційної напруги в осіб юнацького віку, суттєву увагу дослідники відводять екзменаційному стресу [2].

Окрім того, попередні дослідження проведені у психосоматичній медицині свідчать, що емоційні реакції зумовлюють певні соматичні розлади, тому важливо вміти відстежувати взаємозв'язок індивідуально-психологічних особливостей людини з характером її реагування на стресові ситуації, задля попередження небажаних наслідків.

Психосоматика досліджує вплив емоцій на фізіологічні процеси і поведінкові реакції, пов'язані із захворюваннями, психологічні механізми, що впливають на фізіологічні функції. Вперше термін «психосоматика» був запропонований німецьким лікарем Іоганном Хайнротом в 1818 році. Він використовував цей термін для позначення взаємозв'язку тілесних недуг пацієнтів і їх душевних страждань [3].

На сьогодні, загальноновизнаним є наступне тлумачення: психосоматика – це напрям у медицині та психології, що займається вивченням впливу психологічних (переважно психогенних) факторів на виникнення і подальшу динаміку соматичних захворювань [1]. Однак, для повного розуміння самого феномену психосоматики, одного визначення недостатньо і це певним чином, зумовило все розмаїття його трактування.

В основі психосоматичних явищ, за З. Фрейдом лежать істерична конверсія та тривога. Ф. Дейч, продовжуючи психосоматичні ідеї Фрейда, сформулював концепцію «соматичної мови». Соматична мова – це вираз конфігурації потягів Id та механізмів захисту Ego, який проявляється в постійному конверсійному потоці. Г. Шульц – Хенке вважав, що органіка є соматичним корелятом психічних процесів, замість того, щоб бути висловленою словами, проявляється у підкресленому функціонуванні органа. П. Федерн вважав, що психосоматичний симптом має функцію позбавлення слабкого Я від перероблення події, яка викликала біль [4].

Здійснений аналіз концептуальних поглядів щодо проблеми впливу стану емоційної напруги на виникнення психосоматичних проявів юнаків засвідчили, що у кожної людини, що перебуває в стані емоційної напруги проявляються ті чи інші соматичні скарги. Їх інтенсивність залежить, як від конкретної ситуації так і від особливостей реагування людини та властивостей її нервової системи. Здебільшого виникають скарги, що стосуються серцево-судинної, нервової та травної систем. Характер та інтенсивність соматичних проявів, при цьому, залежать від індивідуально-типологічних особливостей людини, зокрема типу темпераменту та поведінкової активності, рівня тривожності та психологічної культури, а також стилю сімейного виховання.

Список використаної літератури:

1. Брязгунов И. П. Психосоматика у детей / И. П. Брязгунов и др. – М.: Психотерапия, 2009. – 480 с.
2. Федорова Я. В. Стрес та його роль в навчальній діяльності студента / Я. В. Федорова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2013. – Вип. 39(4). – С. 290 – 294.
3. Фрадинська А. Стрес як чинник психосоматичних захворювань людини / А. Фрадинська – збірник Національної академії державної прикордонної служби України. – 2016. – №1(3). – С. 229 – 239.
4. Хомуленко Т. Б. Основи психосоматики: навч. – метод. посібник / Т. Б. Хомуленко. – Вінниця: Нова книга. – 2009. – С. 120.

УДК 159.9

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОЇ КОНФЛІКТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Кот Софія, здобувач ОС «бакалавр», 2 курс, РДГУ

Керівник: Рудюк О.В., кандидат психологічних наук, доцент

Зростання напруженості у сучасному суспільстві обумовлює збільшення різноманітних конфліктів та необхідність їх всебічного вивчення з метою нівелювання негативних наслідків та найповнішого використання закладених у них позитивних можливостей для розвитку особистості. Знання чинників, які обумовлюють виникнення міжособистісних конфліктів, дозволяє розробити комплекс методів, спрямованих на їх профілактику та формування навичок успішного вирішення. Така робота дозволяє не лише допомогти особистості отримати знання про ефективні способи розв'язання конфліктів, але і надає їй

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурсників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матейук О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдук А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету